

NODROŠINOŠIE EP

Kosmētikā izmantojamo augu potenciālā sastopamība

Vispārīga informācija

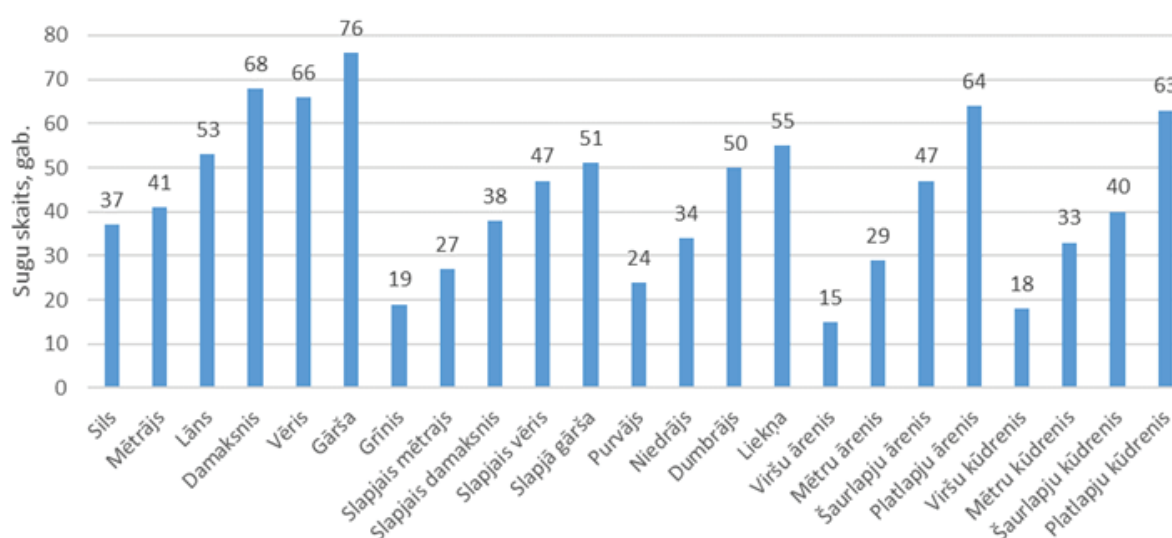
1. tabula: Indikators atbilstoši CICES V.5.1 klasifikācijai

EP sekcija ES section	Nodrošinošie EP (biotiskie) <i>Provisioning (Biotic)</i>
EP nodaļa ES division	Biomasa <i>Biomass</i>
EP grupa ES group	Savvaļas augi (sauszemes un ūdens) lietošanai uzturā, materiālu un enerģijas ieguvei <i>Wild plants (terrestrial and aquatic) for nutrition, materials or energy</i>
EP klase ES class	Šķiedras un citi materiāli no savvaļas augiem tiešai izmantošanai vai pārstrādei (neskaitot ģenētisko materiālu) <i>Fibres and other materials from wild plants for direct use or processing (excluding genetic materials)</i>
EP kods ES code	1.1.5.2

Novērtētie EP aspekti: Potenciāls – kosmētikā izmantojamo augu potenciālā sastopamība

Teorētiskais pamatojums

Indikators izstrādāts, balstoties uz literatūras datiem par dekoratīvo augu sugām (Straupe et al., sagatavošanā), to sastopamību un sastopamības biežumu izcirtumā un mežaudzē konkrētajā meža tipā. Vispirms, balstoties uz meža tipu aprakstiem dažādos avotos (Bušs, 1981; Indriksons, 2014), izveidots potenciāli biežāk sastopamo augu sugu saraksts katram meža tipam. Atkarībā no meža tipa, tas variē no 15 līdz 76 sugām (1. attēls).

1.attēls: Potenciāli sastopamo augu sugu skaits pa meža tipiem

Augiem piešķirts nozīmības indekss, kas atkarīgs no attiecīgā auga pielietojuma iespējām konkrētam mērķim, šajā gadījumā kosmētiskiem mērķiem (0 – nav pielietojams; 1 – ir pielietojams), un sastopamības biežuma konkrētā meža tipā (3 – bieži/daudz; 2 – reizēm; 3 – reti). Katra auga nozīmības indeksu iegūst kā tā pielietojamības un sastopamības biežuma reizinājumu, bet kumulatīvo nozīmības indeksa vērtību meža tipam iegūst, summējot konkrētā meža tipā potenciāli sastopamo augu nozīmības indeksus. Augu sastopamības un pielietojamības rādītāji pa meža tipi apkopoti LVMI Silava īstenota pētījuma pārskatā “Mežsaimniecības ietekme uz meža un saistīto ekosistēmu pakalpojumiem” (LVMI Silava, 2020).

Indikatora skalas izveidošana

Indikatora skala (2. tabula) izstrādāta atbilstoši kumulatīvā nozīmības indeksa iespējamajām maksimālajām un minimālajām vērtībām.

2. tabula: Indikatora skala

EP vērtība	Kumulatīvais augu nozīmības indekss meža tipa ietvaros un atbilstošie meža tipi
1	5-6 (Sl, Gs, Av)
2	7-8 (Mrs, Pv, Nd, Kv)
3	9-10 (Mr, Ln, Dm, Vr, Vrs, Grs, Db, Lk, Km)
4	11-12 (Dms, Am, As, Ap, Ks, Kp)
5	13 un vairāk (Gr)

Informācijas un datu avoti EP novērtējumam

- Nepieciešamā izejas informācija – meža tips;
- Datu avots, turētājs – Meža Valsts reģistrs, Valsts Meža dienests;
- Mazākā telpiskā vienība – meža nogabals;
- Iekļautas šādas meža zemes kategorijas – mežs (kategorija - 10) un izcirtums (kategorija - 14).
- Dati pieejami par sekojošu laika periodu (gadiem) – kopš 2000.gada.

Izmantotā literatūra

Bušs, K. 1981. Meža ekoloģija un tipoloģija. Izdevniecība “Zinātne”, Rīga, 64 lpp.

Indriksons, A. 2014. Meža botānika un tipoloģija. Augi - augšanas apstākļu indikatori. No: Liepa, I. Un citi. Meža tipoloģija. Studentu biedrība “Šalkone”, 80.-89.lpp.

LVMI Silava. 2020. Mežsaimniecības ietekme uz meža un saistīto ekosistēmu pakalpojumiem. Pārskats par pētījuma 2020. Gada rezultātiem. 241 lpp.

Straupe et al. The role of ground vegetation in providing forest ecosystem services in Latvia, sagatavošanā